

ROZWADOWSKIE
STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE
ul. Jagiellońska 1, tel. 607 173 772
37-464 STAŁOWA WOLA
NIP 8652563041

Stalowa Wola – Rozwadow 29.06.2020

URZĄD MIASTA
Stalowa Wola
KANCELARIA OGÓLNA

Wpł. 2020-06-29

Nr 16715.2020.P
Bulupa

Rada Miasta Miejskiej
w Stalowej Woli
Wpł. dn. 30.06.2020.
Nr 64

RSH 25/20

PRZEWODNICZĄCY RADY MIEJSKIEJ

Stanisław Sobieraj

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Stalowej Woli

Po odbytej, merytorycznej dyskusji z Podkarpackim Konserwatorem Zabytków w Przemyślu, za pośrednictwem Wojewody, Pani Ewy Leniart (dyskusja odbyła się korespondencyjnie, ze względów epidemicznych i dla rozeznania poruszanych kwestii, dołączamy tę korespondencję do niniejszego pisma), prosimy Radę Miejską i jej Przewodniczącego, o przeanalizowania legalności zaprojektowanych treści w projekcie architektonicznym pod tytułem; **rewitalizacja Rynku w Rozwadowie.**

Obawę budzą rozbieżności między zapisami w dokumentach analitycznych i strategicznych gminy oraz studium uwarunkowań, które odpowiednimi uchwałami przyjęła Rada Miasta, jako podstawę prawa miejscowego, a które nie znajdują odzwierciedlenia w projekcie rewitalizacji płyty Rynku. Oczywiście chodzi o zapisy dotyczące Rozwadowa.

Obowiązujący Lokalny Program Rewitalizacji (LPR), także przyjęty uchwałą Rady Miejskiej, szczegółowo opisuje potencjał historyczny Rozwadowa. Zabytkowe obiekty wzajemnie uzupełniające się tworzące oryginalną całość, są według autorów dokumentu, narzędziem do osiągnięcia rezultatów rewitalizacji.

Projekt architektoniczny konkuruje z LPR i proponuje szablonowo powtarzaną w wielu miastach fontannę posadzkową, zielen w skrzyniach, obsesyjne urządzenie parkingów dla samochodów a co za tym idzie, poszerzenie jezdni nawet kosztem drzew i krzewów. Rynek zaprojektowano do odświeżonego funkcjonowania na prestiżowym „betonie” a nie dla codziennych potrzeb mieszkańców.

Narodowy instytut Dziedzictwa O/T Rzeszów w opinii z dnia 15 maja 2018r określił projekt architektoniczny rewitalizacji Rynku jako „**niespójny, o nieczytelnej kompozycji, przeładowany zbyt dużą ilością form i elementów nieadekwatnych do charakteru i rangi miejsca a przez to poniekąd pozbawiony tożsamości, „wyrwany z kontekstu lokalnej historii”**”. O treści opinii zawiadomiliśmy między innymi Przewodniczącego Rady Miejskiej, lecz można rzec, tradycyjnie bez odpowiedzi. Odpowiedział drugi adresat, pan Prezydent Stalowej Woli i stwierdził, że „próby modyfikacji dokumentacji technicznej mogą spowodować opóźnienia lub całkowicie uniemożliwić udział...”. Minęły dwa lata, ciągle stoimy w tym samym miejscu.

O granicznych datach, po których nic nie można zmienić w projekcie, słyszymy od czterech lat, czyli od początku przystąpienia do zadania rewitalizacji tj. 2016 roku. Przez ten czas usiłuje się nas przekonać, że przyznanie dofinansowania z Urzędu Marszałkowskiego, uzależnione jest od zawartości projektu, a więc tego wszystkiego co skrytykował w opinii NID.

Nigdy nie podjęto próby zmiany tej koncepcji (zaprojektowanej przestrzeni rekreacyjnej, a nie rynku staromiejskiego), mimo, że ona nie ma osadzenia prawnego, nie uwzględnia dorobku nauki w tej dziedzinie i działa na szkodę Rozwadowa.

Ochrona dziedzictwa: odniesienia historyczne, zachowanie stylu, krajobrazu i środowiska, jest ustawowym zadaniem własnym gminy i mimo konstytucyjnej i ustawowej samodzielności, władza zobowiązana jest do działania na podstawie i w granicach prawa (art.7 oraz 74 Konstytucji). Według art.74 p.4 Konstytucji, władza publiczna wspiera działania obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska, aby spełnić obowiązek w p.1 tego artykułu tj. bezpieczeństwo ekologiczne współczesnych i przyszłych pokoleń. W tym miejscu należy przywołać opracowanie fizjograficzne, zamówione specjalnie na okoliczność rewitalizacji dwóch podobszarów ,Fabryczne i Rozwadów - w jakim celu skoro się z niego nie korzysta ?

Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego, opisowo mówi co to jest dziedzictwo kulturowe i określa go jako dobro pod ochroną i jako takie nie podlega konsultacjom społecznym a na pewno nie powinno być przedmiotem sporu między władzą, a mieszkańcami, do których to dziedzictwo należy.

W przypadku Rozwadowa, korzenie jego dziedzictwa leżą pod powierzchnią ziemi, to pozostałość po ratuszu. Na powierzchni znajdują się świadectwa materialne działalności minionych już pokoleń, jeszcze widoczne gołym okiem, bez potwierdzeń ikonografią; to pompa miejska w narożniku północnym (lokalizacja - ponad trzystu letnia, forma obecna - od stu dwudziestu lat), a także alejki oraz zieleń. Ta kompozycja tworzy naturalne uczytelnienie nieistniejącego ratusza i rezerwuje to miejsce na jego powrót. Jest to rozpoznawalny wizerunek Rozwadowa i taki powinien pozostać, przetrwać.

Deprecjacja, czy wręcz omijanie przepisów dotyczących ochrony zabytków, mało skuteczna administracja konserwatorska, pogłębiają niewłaściwą edukację, a raczej jej brak, obniżając wrażliwość społeczną. Jest to szczególnie zły przykład dla najmłodszych obywateli - „takie będą Rzeczypospolite jakie ich młodzieży chowanie” - słowa Jana Zamojskiego hetmana wielkiego koronnego. Taki stan rzeczy uaktywnia stowarzyszenia na rzecz obrony tych wartości, w poczuciu odpowiedzialności za ich przetrwanie w zgodzie z dokumentami gminnymi, stanowiskiem Generalnego Konserwatora Zabytków i opinią Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

Wojewoda Podkarpacki Pani Ewa Leniart oświadczyła, że organem kompetentnym w sprawie korekty projektu jest Rada Miasta Stalowej Woli, przeto prosimy o dokonanie korekty projektu, zgodnie z przepisami chroniącymi dziedzictwo Rozwadowa, jego środowisko, a w szczególności zachowanie zasobów zieleni i powierzchni biologicznie czynnej.

W sprawie ochrony środowiska, poszanowania zieleni, protestują Lublin, Rzeszów i Warszawa. Ogólnopolskie organizacje i urbaniści wskazują na karygodne rewitalizacje w Bartoszycach, Włocławku, Kłobucku, Kielcach, czy Trzebnicy (lista jest długa). Kosztowne projekty zaspokajają indywidualne ambicje włodarzy miast, zamieniają przestrzenie publiczne, rynki miast w betonowe pustynie, z których ludzie, zwierzęta i ptaki uciekają. Powielany modny szablon architektoniczny, pozbawił wiele miast lokalnego charakteru. Wbrew poglądom, nie jest to problem tylko tych miejscowości.

Do wiadomości:

1. Delegatura w Tarnobrzegu WUOZ
2. Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków

ROZWADOWSKIE
STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE
ul. Jagiellońska 1, tel. 607 173 772
37-464 STAŁOWA WOLA
NIP 8652563041

RSH 24/2020

Pani Ewa Leniart
Wojewoda Podkarpacki

Pismo BW-IV.142.1.134.2019/20

Zwracając się do Wojewody Podkarpackiego mieliśmy nadzieję na obiektywną analizę zgodności projektu rewitalizacji Rynku w Rozwadowie z obowiązującymi przepisami chroniącymi jego wartości historyczne.

Przed epidemią podjęliśmy staranie o spotkanie z Panią Wojewodą, lecz nie zdążyliśmy – pozostaje więc droga pisemna, w celu wyjaśnienia argumentów podniesionych w w/w piśmie.

1. Stowarzyszenie nie lekceważy „stanowiska ogółu mieszkańców”, przeciwnie, pragnie, aby słyszany był głos jak największej grupy.

Spotkanie **30 sierpnia 2017r.** odbyło się na prośbę RSH po opublikowaniu /BIP/ wyników odkrywki archeologicznej fundamentów ratusza. Spotkanie aranżowała delegatura w Tarnobrzegu /załącznik: dwa pisma do Prezydenta Stalowej Woli/. W piśmie jest prośba o przybycie przedstawicieli Stowarzyszenia Rozwadowian /SR/ i RSH - przybyło więc tylko sześć osób. Jednak na spotkanie przybyła również, z panią radną, grupa około dwunastu osób, która po ogłoszeniu stanowiska konserwatora, o zabytku pod ziemią i konieczności usunięcia zaprojektowanego w tym miejscu wgłębnika - zaprotestowała – domagała się pozostawienia wgłębnika, wyprostowania biegnącego przez Rynek „głównego traktu” w kształcie łuku.

Dwa miesiące przed spotkaniem, stowarzyszenia SR i RSH zebrały podpisy od mieszkańców w sprawie **kontrowersyjnego obiektu wgłębnika oraz zachowania plant z alejkami** – podpisów było około 120. lecz dysponujemy kserokopią tylko 55. /w załączniku/, oryginały zostały wysłane z pismami, jak widać, nieskutecznie.

Nieskuteczny był protest tych dwunastu osób z sierpniowego spotkania, niczego nie osiągnęli, podobnie zresztą jak stowarzyszenia, ponieważ konsultacje to możliwość wypowiedzenia się na temat planowanych działań, które zamierzamy wykonać, po zapoznaniu się z uwarunkowaniami i obowiązującymi przepisami. Zespół ds. Rewitalizacji, ciało doradcze i forum współpracy (w rozumieniu ustawy) według regulaminu miał pracować dziewiętnaście miesięcy, spotykać się raz na kwartał – zebrał się tylko dwa razy, po to aby przegłosować przyjęcie niechcianej koncepcji architektonicznej (kwiecień 2017r.) oraz aby zamieszać w sprawie wgłębnika (10 maja 2017r.), że niby go nie będzie, a poza zebraniem protokół został zmieniony. Protokoły z obu zebrań są niedostępne. Dysponujemy niepodpisanym protokołem majowym w dwóch wersjach /w załączeniu/. Wynika z powyższego, że nie planowano partycypacji mieszkańców Rozwadowa, takiej, o której mówi ustawa o rewitalizacji w art. 5 i 6. oraz Wytoczne.

Na równoległym podobszarze os. Fabryczne – wszystko zadziało bardzo prawidłowo, gratulujemy

mieszkańcom wyróżnienia i względów władzy. Zaangażowanie do pomocy pięciu architektów z politechniki krakowskiej i lubelskiej, 22 studentów przez trzy dni przelewało na papier pomysły mieszkańców – to naprawdę niepotrzebna demonstracja, to szkodzi integracji, rodzi marginalizację.

2. Służby konserwatorskie słusznie uważają, że rewitalizacja „będzie jednak nosiła znamiona modernizacji”, lecz dopóki będziemy robić to zgodnie z obowiązującymi przepisami uda nam się uratować i zachować mieszczański Rozwadow, miejsce z pieczęcią historyczną, ciekawe ze względu na charakter i atmosferę. Rozwadow ulegał wiele razy zniszczeniu przez pożary, podnosił się ze zgliszczy, mimo, że nie było planów zagospodarowania itp. mieszkańcy trafnie odtwarzali substancję miasta, modernizując, podnosili standard życia. Książę Józef Poniatowski w maju 1809 roku, w towarzystwie generałów Zajączka i Biegańskiego, poił konie na Rynku, przy studni kopanej a na początku XX wieku, studnie zastąpiono pompami miejskimi – to modernizacja obiektu z zachowaniem funkcji i lokalizacji. Modernizacja płyty Rynku przed wojną, dokończona po wojnie, w efekcie dopiero dzisiaj wpływa na jakość życia mieszkańców i ukształtowała wizerunek Rozwadowa. Ze względu na czas istnienia, funkcję socjologiczną i emocjonalną, miejsce nabyło prawo do miana krajobrazu kulturowego, środowiskowego, zdefiniowanego w art.3.pkt.12.i 14. ustawy o ochronie zabytków i op.n. zabytkami z 2003r.

Dla ochrony prawnej Rynku RSH złożyło wnioski o wpis do rejestru z urzędu dnia 14 08 2018r., do dnia dzisiejszego nie mamy odpowiedzi.

Konserwator dał zgodę w 2017r, nie wiemy czy ustną czy pisemną, na rozbiórkę części dworca PKP w Rozwadowie. Gdyby w tej sprawie nie wypowiedziały się trzy stowarzyszenia rozwadowskie, to grupy ludzi nikt by nie wysłuchał. Narodowy Instytut Dziedzictwa O/Rzeszów, przysłał nam podziękowanie za inicjatywę, ważniejsza jest w piśmie informacja, że budynek dworca będzie wpisany do rejestru zabytków. Pismo datowane jest 14.03.2017r. I do tej pory nic w tej sprawie się nie dzieje /pismo NID w załączeniu/.

3. Podkarpacki Wojewódzki Konserwator, w piśmie **AZP-II.5183.8.219.PT**;

- przyznaje, że projekt budowlany rewitalizacji Rynku w Rozwadowie z wydanym pozwoleniem na budowę „rozmią się” z miejscowym planem zagospodarowania (art.81 ust.1 pkt1 litera a ustawy prawo budowlane z 7 lipca 1994 r)

- stwierdza również, ustanowienie w MPZP strefy ochrony konserwatorskiej (art.19 ust. 3. ustawy o ochronie zabytków z 23 lipca 2003r. oraz art.15.ust.2 pkt 4 ustawy o planowaniu i zagosp. przestrzennym z 27 marca 2003r. dotyczący zasad ochrony dziedzictwa kulturowego w tym krajobrazu kulturowego i dóbr kultury współczesnej

- opinia Narodowego Instytutu Dziedzictwa O/Rzeszów z dnia 15 maja 2018r. potwierdza niezgodność dokumentacji projektowej z ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Osiedle Rozwadow, wskazuje wady kompozycji przestrzeni Rynku, proponując prawidłowe rozwiązanie.

Błędy należy skorygować, dostosować do obowiązujących przepisów. Proponujemy, aby inwestor w tej sprawie konsultował się z Narodowym Instytutem Dziedzictwa O/T Rzeszów.

ROZWADOWSKIE TOWARZYSZTWO
MIŁOSNIKÓW KOLEI
ul. Dąbrowskiego T2
37-464 STAŁOWA WOLA
NIP 865-252-81-16, REGON: 180523572
KR'S 0000331737

ROZWADOWSKIE STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE Z poważaniem
ul. Jagiellońska 1, tel. 607 173 772
37-464 STAŁOWA WOLA
NIP 8652563041

Krzysztof Kobiela
Andrzej Lipiński

WOJEWODA PODKARPACKI
ul. Grunwaldzka 15, 35-959 Rzeszów

Rzeszów, 21 maja 2020 r.

BW-IV.142.1.85.2020

**Pani
Halina Kulacz
Rozwadowskie Stowarzyszenie
Historyczne
ul. Jagiellońska 1
37-464 Stalowa Wola**

Odpowiadając na pismo z 6 maja 2020 r., dotyczące krytycznych uwag w sprawie zaproponowanego przez samorząd miasta Stalowa Wola projektu rewitalizacji Rynku w Rozwadowie uprzejmie informuję, że interwencja w przedmiotowej sprawie wykracza poza zakres przysługujących wojewodzie uprawnień.

Przepisy ustawy z 9 października 2015 r. o **rewitalizacji** (Dz. U z 2020 r. poz.802) stanowią, iż przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy stanowią jej **zadania własne**. Zgodnie z tą ustawą zadania te gmina realizuje m.in.: w sposób jawny, przejrzysty, z zapewnieniem aktywnego udziału interesariuszy na każdym etapie (partycypacja społeczna) w sposób zapobiegający wykluczenia mieszkańców obszaru rewitalizacji, w szczególności w zakresie warunków korzystania z gminnego zasobu mieszkaniowego. Wymieniona ustawa nakłada także na organy samorządowe (a w omawianym przypadku prezydenta miasta) takie obowiązki jak: opracowywanie analiz na potrzeby rewitalizacji, konsultacje społeczne, powołanie i obsługę komitetu rewitalizacyjnego, czy opracowanie miejskiego programu rewitalizacji.

Za prawidłową realizację powyższych zadań i obowiązków Prezydent Stalowej Woli odpowiada bezpośrednio przed Radą Miasta. W związku z tym Prezydent jak i Rada Miasta Stalowej Woli są organami wyłącznie kompetentnymi w sprawie korekty miejskiego programu rewitalizacji i zaproponowanych konsultacji inwestora z Narodowym Instytutem Dziedzictwa O/T Rzeszów.

Wyjaśniam, że władze samorządowe nie są hierarchicznie podporządkowane wojewodzie. Uprawnienia kontrolne wojewody w stosunku do jednostek samorządu

terytorialnego ograniczone są wyłącznie do wykonywania zadań zleconych w ramach administracji rządowej, a także wykorzystania środków w formie dotacji z budżetu wojewody.

Uprawnienia kontrolne nie obejmują zadań własnych samorządu. Próba takiej oceny mogłaby zostać potraktowana jako ingerencja w zagwarantowaną Konstytucją i ustawami samodzielność samorządu terytorialnego.

A zatem wojewoda nie może nakazać organom miasta rozwiązania Państwa problemu z punktu widzenia zadawalających Państwa rozstrzygnięć.

Pragnę podkreślić, że zgodnie z art. 19 Kodeksu postępowania administracyjnego organy administracji publicznej zobowiązane są z urzędu do przestrzegania swojej właściwości rzeczowej i miejscowej. Oznacza to, iż organy administracji publicznej mogą podejmować działania prawne tylko w zakresie przyznanych im kompetencji. Przestrzegając tej zasady prawnej i w celu udzielenia Państwu pomocy, tutejszy Urząd przekazywał w 2019 i 2020 roku wszystkie pisma Rozwadowskiego Stowarzyszenia Historycznego w sprawie zachowania substancji zabytkowej Rozwadowskiego Rynku - do Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, organu z mocy prawa powołanego do wydawania opinii konserwatorskich i oceny w tym zakresie podejmowanych działań rewitalizacyjnych. Dodatkowo wyjaśniam, że organem właściwym do oceny merytorycznych decyzji Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków jest Generalny Konserwator Zabytków (Pani Magdalena Gawin Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego) w Warszawie.

Informując o powyższym sprawę uważam za ostatecznie wyjaśnioną.

WOJEWODA PODKARPACKI

Ewa Leniart

Klauzula informacyjna :

Zgodnie z art.13 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. (dalej: RODO) informujemy iż:

- 1) Administratorem Pani danych osobowych jest Wojewoda Podkarpacki z siedzibą w Rzeszowie ul. Grunwaldzka 15, 35-959 Rzeszów;
- 2) Pani dane osobowe przetwarzane będą w celu realizacji ustawowych zadań Wojewody Podkarpackiego wynikających z przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego na podstawie art. 6 ust. 1 lit. a i c oraz art. 9 ust. 2 lit. g RODO;
- 3) Pani dane osobowe będą przetwarzane przez okres niezbędny do realizacji celu przetwarzania wskazanego w pkt. 2; w tym przechowywane do momentu wygaśnięcia obowiązku archiwizacji danych wynikających z przepisów prawa;
- 4) Pani dane osobowe będą przetwarzane przez upoważnione w Urzędzie osoby;